

SOCIAAL STATUUT EN SOCIALE BIJDAGEN

A. AANSLUITEN

1. Verplichte aansluiting

Een zelfstandige moet zich aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds. Het sociaal verzekeringsfonds stuurt ieder kwartaal een afrekening van de sociale bijdrage.

Op grond van de sociale bijdragen heeft de zelfstandige (hoofdberoep) recht op kinderbijslagen, ziekteverzekering en pensioen. Dit alles heet het "sociaal statuut" van de zelfstandige.

2. Binnen welke termijn aansluiten ?

De bijdrageplicht begint vanaf de **1ste** dag van het kwartaal waarin de zelfstandige zich vestigt. De aansluiting zelf moet pas gebeuren binnen 90 dagen na het begin van de activiteit.

TIP

De zelfstandige die zich tijdig aansluit, krijgt uitstel van betaling voor de eerste twee kwartalen. Hierdoor kunnen sociale bijdragen eventueel naar een volgend fiscaal jaar geschoven worden, waardoor u een besparing kan realiseren aan belastingen en sociale bijdragen.

B. BIJDAGEN BEGINNENDE ZELFSTANDIGEN

1. Voorlopige bijdragen

De sociale bijdragen van de zelfstandigen worden berekend op het beroepsinkomen van drie jaar terug (2000). Indien u echter in 2003 met een zaak start, had u in 2000 nog geen beroepsinkomen als zelfstandige. Daarom betaalt u in de aanvangsfase voorlopige bijdragen. Van zodra uw beroepsinkomen van uw le volledig kalenderjaar als zelfstandige vaststaat, worden uw sociale bijdragen definitief berekend. Dit zal gebeuren in de loop van 2004/2005. U moet dan misschien een bedrag bijbetalen.

2. Hoeveel betaalt u per kwartaal bij ? (inclusief kosten 3,20 %)

Eerste jaar	452,43
Tweede jaar	525,44
Derde 'aar	595,16
Bijberoep	56,97
Gehuwde (*), Weduwe(naar)	0 of 269,75 of
O student	452,43

(*) Bedoeld zijn de zelfstandigen die sociale zekerheidsrechten genieten via hun echtgeno(o)t(e). Zij kunnen vrijstelling of vermindering van voorlopige bijdragen aanvragen. Hetzelfde geldt voor studenten tot 25 jaar en voor weduwen en weduwnaars.

3. Bijbetaling : wanneer ?

Indien het beroepsinkomen van 2003 of 2004 (*) hoger ligt, dan kan u zich verwachten aan een bijbetaling in de loop van 2003/2004.

(*) Indien u zelfstandige wordt na 31.3.2003, dan geldt uw beroepsinkomen van 2004 (omdat u in 2003 geen 4 kwartalen zelfstandig bent).

4. Tip : betaal hogere voorlopige bijdragen

*Om een bijbetaling te vermijden, kan u uw voorlopige bijdragen laten berekenen op uw vermoedelijke inkomsten. Hierdoor realiseert u ook een **hogere fiscale aftrek**, waardoor u belastingen en sociale bijdragen bespaart. Teveel betaalde bijdragen krijgt u terug met een intrest van 8 % per jaar.*

5. Vanaf het vierde jaar

Dit systeem van voorlopige bijdragen en herziening geldt voor de eerste drie volledige jaren van de zelfstandige activiteit. Vanaf het vierde jaar worden de sociale bijdragen berekend op het beroepsinkomen van het derde voorafgaande jaar.

6. Hoeveel sociale bijdragen betaalt u op uw beroepsinkomen van 2003 ?

In de volgende tabel vindt u de sociale bijdrage die u moet betalen op uw beroepsinkomen van 2003 (of 2004 indien u startte na 31.3.2003). Bij de herziening in 2004/2005 moet u het verschil betalen tussen de definitieve en de voorlopige bijdrage (zie vorige pagina).

Voorbeeld bijbetaling Beroepsinkomen = 25.000 EUR Voorlopige bijdrage 2003 = 452,43 EUR Definitieve bijdrage 2003 = 1.267,43 EUR Bijbetaling in 2004/2005 : 1.267,43 - 452,43 = 815,00 x 4 kwartalen = 3.260 EUR

C. VRIJSTELLING VAN SOCIALE BIJDRAGEN

Sommige beginnende zelfstandigen hebben het de eerste maanden niet gemakkelijk om financieel rond te komen. Niet alleen zijn er de opstart- en installatiekosten, maar ook nog de sociale bijdragen die elk kwartaal opnieuw moeten betaald worden.

Zeker de stagiairs in vrije beroepen zoals architecten, geneesheren in opleiding en advocaten hebben bij de aanvang van hun zelfstandige activiteit wel eens betalingsmoeilijkheden.

Zelfstandigen in hoofdberoep die hun sociale bijdragen niet kunnen betalen, kunnen bij hun sociaal verzekeringsfonds een aanvraag doen tot vrijstelling voor één of meerdere kwartalen. Dit verzoek moet per aangetekend schrijven of persoonlijk (tegen ontvangstbewijs) gebeuren. Er bestaan standaardformulieren die moeten ingevuld worden.

Een goede motivatie van de redenen waarom de financiële situatie niet gunstig is en een gedetailleerde opgave van de inkomsten en de uitgaven is belangrijk.

De beslissing wordt genomen door het Ministerie van Middenstand. Tegen deze beslissing is geen beroep mogelijk.

D. ZELFSTANDIGE IN BIJBEROEP

De zelfstandige activiteit kan als een bijberoep bestempeld worden in geval van gelijktijdige cumulatie met

1. Een andere hoofdzakelijke tewerkstelling als loontrekkende

De arbeidsregeling moet maandelijks minstens 50 % van een voltijdse tewerkstelling bedragen. Met een loontrekkende activiteit die in het buitenland wordt uitgeoefend wordt rekening gehouden op voorwaarde dat deze activiteit plaats vindt in

- een EEG-land;
- Canada, Turkije, U.S.A., Zwitserland, Oostenrijk;
- Finland, IJsland, Noorwegen, Zweden, Liechtenstein.

2. Een andere hoofdzakelijke tewerkstelling als ambtenaar

De statutaire beambten met inbegrip van de werknemers NMBS moeten - minstens gedurende 8 maanden of 200 dagen per jaar, en

- maandelijks gedurende minstens 50 % van de voltijdse betrekking, in overheidsdienst tewerkgesteld zijn.

3. Een andere hoofdzakelijke opdracht in het onderwijs

De onderwijsopdracht moet maandelijks minstens 60 % van het aantal uren van een volledig uurrooster omvatten.

4. Een sociale uitkering

Wie een zelfstandige activiteit uitoefent en tegelijkertijd een vervangingsinkomen (bv. werkloosheidsuitkering, pensioen, opzeggingsvergoeding, ...) ontvangt of ingevolge een vroegere activiteit de pensioenrechten in een ander stelsel dan dat van de zelfstandige blijft behouden, kan de zelfstandige activiteit als een bijberoep aanzien.

Werkloosheidsuitkeringen

In principe worden er geen werkloosheidsuitkeringen toegekend indien arbeid voor derden of voor zichzelf wordt verricht.

Wie evenwel reeds een zelfstandig bijberoep cumuleerde met een loontrekkende activiteit en later werkloos werd, kan dit bijberoep verder blijven uitoefenen met behoud van werkloosheidsuitkeringen indien

- het bijberoep reeds meer dan 3 maanden voor de aanvang van de werkloosheid uitgeoefend werd;
- het geen activiteit betreft die normaal na 18 uur wordt uitgeoefend of zich in het horeca-, de bouw- of de verzekeringssector situeert;
- de RVA voorafgaandelijk verwittigd werd;
- het jaarlijks inkomen uit het bijberoep maximaal 3.370 EUR bedraagt.

Beroepsloopbaanonderbreking en tijdskrediet

Een combinatie van tijdskrediet (het onderbreken van de tewerkstelling in de privé-sector gedurende maximum 5 jaar) of loopbaanonderbreking (openbare diensten) en de uitvoering van een zelfstandige activiteit is enkel toegestaan voor iemand die opteert voor een volledige onderbreking van de loopbaan.

Tijdens het tijdskrediet mag men met behoud van de RVA vergoeding een zelfstandige activiteit uitoefenen op voorwaarde dat deze activiteit reeds gedurende tenminste 12 maanden voorafgaand aan het begin van het tijdskrediet werd uitgeoefend (in bijberoep). Is deze voorwaarde niet vervuld, dan is er geen recht op een uitkering en zelfs geen recht op tijdskrediet.

De cumul wordt maar toegestaan gedurende maximum 12 maanden. Na deze periode vervalt de RVA vergoeding en wordt men dus zelfstandige in hoofdberoep.

E. GELIJKGESTELDEN MET EEN BIJBEROEP (ART. 37) (Gehuwden, studenten, weduwen en weduwnaars)

Sommige categorieën van zelfstandigen kunnen vragen, gelijkgesteld te worden met zelfstandigen in bijberoep.

Het gaat om

- gehuwden van wie de partner een volwaardig statuut heeft, ev. halftijds werknemer, zelfstandige in hoofdberoep;
- studenten die gerechtigd zijn op kinderbijslag (jonger dan 25 jaar); - weduwen of weduwnaars met een recht op overlevingspensioen.

Hun gelijkstelling met bijberoep is evenwel slechts van toepassing tot een beroepsinkomen dat beperkt wordt tot 5.013,96 EUR.

Indien het inkomen dit grensbedrag overstijgt, moeten de sociale bijdragen van een hoofdberoep betaald worden.